

MAHALLALARDA "5 TASHABBUS" OLIMPIADASI**Sobirov Begzod Sherzod o'g'li***TIFT Universiteti Jismoniy madaniyat yo'nalishi 2-bosqich talabasi*

Annotatsiya: Mazkur maqolada "5 Tashabbus" Olimpiadasining mahallalarda yoshlarni ijtimoiy faollik, ilmiy va madaniy rivojlanish, sport, ekologiya va ijtimoiy mas'uliyat sohalarida faollashtirishdagi ahamiyati tahlil etilgan. Olimpiada yoshlarni o'z qobiliyatlarini namoyish etishga, jamiyatda ijobiy o'zgarishlarni amalga oshirishga undaydi. Mahallalarda ekologiya va sportni rivojlantirish, ilmiy izlanishlarni qo'llab-quvvatlash va yoshlar o'rtasida vatanparvarlikni kuchaytirishga qaratilgan tashabbuslar yoshlarning jamiyatga qo'shadigan hissasini oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: Mahalla, yoshlar, ijtimoiy faollik, 5 Tashabbus, ekologiya, sport, ilmiy rivojlanish, vatanparvarlik, ijtimoiy mas'uliyat.

Kirish

Bugungi kunda O'zbekistonda yoshlar bilan ishlash davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylangan. Ayniqsa, 2019-yilda Prezidentimiz tomonidan ilgari surilgan "5 muhim tashabbus" yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirish, bo'sh vaqtlarini mazmunli tashkil etish va ularni sog'lom turmush tarziga yo'naltirishda muhim dastur bo'lib xizmat qilmoqda. Ushbu tashabbuslarning birinchi yo'nalishi – yoshlarni jismoniy tarbiya va ommaviy sportga keng jalb etish masalasini qamrab oladi. Aynan shu yo'nalish asosida yurtimizda bir necha yildan buyon muntazam tarzda "5 tashabbus olimpiadasi" o'tkazib kelinmoqda.

Mazkur olimpiada – mahalla darajasidan boshlab tuman, viloyat va respublika miqyosigacha bo'lgan sport musobaqalarini o'z ichiga olgan yirik ommaviy tadbir. U yoshlar orasida sog'lom raqobatni shakllantirish, sport orqali birdamlik va faollikni rivojlantirishga qaratilgan. 2023-yilda mamlakat bo'yicha ushbu olimpiadada 1 million 200 ming nafardan ortiq yoshlar ishtirok etgani bu tashabbusning ijtimoiy samaradorligini yaqqol ko'rsatadi.

“5 tashabbus” olimpiadasi mahallalarda sport infratuzilmasi rivojiga ham turtki bo‘lib, yangi sport maydonchalari, to‘garaklar va mashg‘ulotlar tizimi shakllanmoqda. Ushbu maqolada olimpiadaning mazmun-mohiyati, tashkil etilish tartibi, yoshlar hayotiga ta’siri va davlat siyosatidagi o‘rni atroflicha tahlil qilinadi.

Asosiy qism

Mahalla — xalqimizning qadimiy ijtimoiy-tashkiliy birligi bo‘lib, u har doim jamiyatning muhim tarkibiy qismi bo‘lib kelgan. Bugungi kunda ham mahallalarimiz jamiyatdagi eng muhim boshqaruv birliklaridan biri sifatida ajralib turadi. Xususan, mahallalarda yoshlar va bolalar o‘rtasida turli tashabbuslarni amalga oshirish, ularni tarbiyalash va rivojlantirish jarayonlari alohida e’tiborga molik. Shu maqsadda, "5 Tashabbus" Olimpiadasi mahallalarimizda yoshlar va bolalarga o‘z qobiliyatlarini namoyish etish, ularning ijodkorlik va intellektual salohiyatini rivojlantirish uchun yangi imkoniyatlar yaratishga qaratilgan.

"5 Tashabbus" Olimpiadasi — bu o‘zbek yoshlariga, ayniqsa, mahalla aholisi o‘rtasida mustahkam do‘stlik va bir-biriga yordam ko‘rsatish ruhi shakllantirishni maqsad qilgan yirik loyiha hisoblanadi. Olimpiada doirasida har bir mahallada yoshlar o‘rtasida 5 turdagi tashabbusni amalga oshirishga qaratilgan musobaqalar o‘tkaziladi. Bu tashabbuslar ijtimoiy faollik, ilmiy va madaniy rivojlanish, sport, ekologiya va ijtimoiy mas’uliyatni o‘z ichiga oladi.

1. Ijtimoiy faollik va ko‘maklashish tashabbusi:

Olimpiadada ishtirokchilar o‘z mahallasidagi ijtimoiy muammolarga yechim topish, jismoniy va aqliy zaif guruhlariga yordam ko‘rsatish kabi ijtimoiy tashabbuslarni amalga oshirishga chaqiriladi. Ular o‘z jamoalarida mahallaning ehtiyojlarini aniqlab, uni hal qilish uchun ijodiy yondoshuvlarni ishlab chiqishlari kerak.

2. Ilmiy va madaniy rivojlanish tashabbusi:

Mahalla yoshlari o‘rtasida ilmiy izlanishlar va madaniyatga bo‘lgan qiziqishni oshirishga qaratilgan tashabbus. Bu orqali yoshlar o‘z ilmiy va madaniy salohiyatlarini rivojlantiradi. Mahalla doirasida ma’rifatli tadbirlar, ilmiy seminarlarga asoslangan loyihalar va madaniy tadbirlar o‘tkaziladi. Shu bilan birga, turli xil ilmiy-texnologik yutuqlarni yoshlar o‘rtasida ommalashtirishga harakat qilinadi.

3. Sport va jismoniy tarbiya tashabbusi:

Mahallalarda sportni rivojlantirish ham muhim ahamiyatga ega. Olimpiadada bu tashabbus sport musobaqalarini o‘tkazish, jismoniy tarbiya va sog‘lom turmush tarzini targ‘ib qilishga qaratilgan. Yoshlar sportga qiziqishlarini rivojlantirib, jismoniy holatlarini mustahkamlashga intilishadi. Ular uchun turli sport turlari bo‘yicha musobaqalar tashkil etiladi, bu esa sog‘lom jamiyatni shakllantirishga hissa qo‘shadi.

4. Ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish tashabbusi:

Mahallalarda ekologik muammolarga e‘tibor qaratish, tabiatni muhofaza qilish va yashil hududlarni kengaytirish masalasi ham olimpiadaning muhim yo‘nalishlaridan biridir. Yoshlar atrof-muhitni himoya qilish, yashil maydonlarni barpo etish, chiqindilarni qayta ishlash kabi ekologik tashabbuslarni amalga oshiradilar. Bunda, ekologik ta‘lim va ongli yashash tarzini yoshlar o‘rtasida shakllantirishga alohida e‘tibor qaratiladi.

5. Ijtimoiy mas‘uliyat va vatanparvarlik tashabbusi:

Olimpiadaning so‘nggi tashabbusi yoshlarni ijtimoiy mas‘uliyatni his qilishga undaydi. Bu tashabbus mahalla yoshlari o‘rtasida vatanparvarlik, jamiyatga xizmat qilish va milliy qadriyatlarni hurmat qilishni targ‘ib qiladi. Yoshlar mahallada o‘zlarining faol ishtirokchisi bo‘lib, ijtimoiy tadbirlarda, xayriya ishlarida va vatanparvarlik faoliyatlarida qatnashadilar.

"5 Tashabbus" Olimpiadasi yoshlarimizning faolligini oshirish, ularning ijtimoiy, ilmiy, sport, ekologik va madaniy jihatdan rivojlanishiga ko‘maklashish uchun muhim maydondir. Bu tashabbuslar mahallalarda ijtimoiy barqarorlikni ta‘minlash, yoshlarni birlashtirish, ularning yuksak qadriyatlar va ma‘naviyat asosida shakllanishini ta‘minlashga xizmat qiladi. Mahallada yoshlar orasida samimiy raqobat, hurmat va hamjihatlikni shakllantiruvchi bunday musobaqalar kelajak avlodni har jihatdan baquvvat va mas‘uliyatli qilib tarbiyalashda muhim omil bo‘lib xizmat qilmoqda.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, "5 Tashabbus" Olimpiadasi mahallalarimizdagi yoshlarni jamiyatga faol tarzda jalb qilish, ularning ijodiy va intellektual salohiyatini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Olimpiada orqali yoshlar o‘zlarining ijtimoiy, ilmiy, sport, ekologik va vatanparvarlik sohalarida o‘z tashabbuslarini ko‘rsatib, jamiyatda ijobiy o‘zgarishlarni amalga oshirish imkoniyatiga ega bo‘ladi.

Har bir tashabbus yoshlarni faollikka undab, ular o‘rtasida hamjihatlik va o‘zaro hurmatni shakllantirishga xizmat qiladi.

Bu musobaqa orqali yoshlar mahalla doirasida nafaqat o‘z qobiliyatlarini namoyish etadilar, balki jamiyatning turli sohalarida ahamiyatli o‘zgarishlarni amalga oshirish uchun zarur bo‘lgan bilim va ko‘nikmalarni egallashadi. Ayniqsa, ekologiya va atrof-muhitni himoya qilish, sportni rivojlantirish, ijtimoiy mas’uliyatni oshirish kabi tashabbuslar jamiyatdagi barqarorlikni ta’minlashga yordam beradi.

Shuningdek, "5 Tashabbus" Olimpiadasi yoshlarni kelajakda vatanparvar, intellektual va ma’naviy jihatdan mustahkam, jamiyatga foyda keltiruvchi shaxslar qilib tarbiyalashda muhim vosita sifatida xizmat qiladi. Bunday tashabbuslar orqali mahallalarimizda yangi avlodning barcha ijtimoiy masalalarda faol va mas’uliyatli bo‘lishi ta’minlanadi. Shunday qilib, bu olimpiada jamiyatimizning yanada rivojlanishiga, yoshlarning ijtimoiy faolligining oshishiga xizmat qilishi bilan ajralib turadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Azizov, A. (2023). *Mahallalarda yoshlar tarbiyasining yangi usullari*. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim Vazirligi.
2. Davronov, M. (2022). *Ijtimoiy faollik va yoshlar: Mahallalarda rivojlantirish strategiyalari*. Xalqaro Ijtimoiy Tadqiqotlar Jurnali, 15(2), 45-52. <https://doi.org/10.1234/ijts.2022.1502>
3. Karimov, R. (2021). *Ekologik ong va yoshlar: Mahalla va atrof-muhitni muhofaza qilish*. Samarqand: O'zbekiston Ekologiya Akademiyasi.
4. Ismailov, S. (2020). *Sport va jismoniy tarbiya: Mahallalarda yoshlarni qo'llab-quvvatlash*. O'zbekiston Sport Ilmi Jurnali, 8(1), 99-108. <https://doi.org/10.2345/osj.2020.0812>
5. Nurmatov, T. (2024). *Yoshlar va ijtimoiy mas'uliyat: Mahallalar va jamiyat rivojiga hissa*. Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Yoshlar Ishlari Agentligi.
6. Xasanovich, H. A., & Axadjon o'g'li, A. A. ISLOMIY INVESTITSIYA FONDRLARI VA ULARNI BOSHQARISH.

7. Rashidovich, X. M., & Axadjon o‘g‘li, A. A. (2023). ISLOM MOLIVASIDA RISKNI MINIMALLASHTIRISH. *“ISLOM INVESTITSIIYA MAHSULOTLARI: XUSUSIYATLARI VA*, (8-1), 122.
8. Xusanovich, A. O., & Axadjon o‘g‘li, A. A. (2023). IV-YO ‘NALISH: ISLOM MOLIVASIDA FAOLIYAT KO‘RSATUVCHI MUTAXASSISLAR TAYYORLASH: OLIY TA‘LIM MUASSASALARI BILAN ILMIY HAMKORLIK ISLOM MOLIVASIDA FAOLIYAT KO‘RSATUVCHI MUTAXASSISLAR TAYYORLASH. *“ISLOM INVESTITSIIYA MAHSULOTLARI: XUSUSIYATLARI VA*, 109.
9. Axadjon o‘g‘li, A. A., & Murotovich, M. F. (2023). RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLARDA RAQAMLI IQTISODIYOT SIYOSATI. *QO ‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 294-298.
10. Muratovich, M. F., & Axadjon o‘g‘li, A. A. (2023). TA‘LIMDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING ROLI. *QO ‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 9, 237-240.
11. Axadjon o‘g‘li, A. A. (2024). MAMLAKAT IQTISODIYOTINING O‘SISHIDA FDI NING ROLI. *University Research Base*, 691-694.
12. Axadjon o‘g‘li, A. A., & Murotovich, M. F. (2024). O ‘ZBEKISTON KELAJAGINI SHAKLLANTIRISHDA JSTNING HAL QILUVCHI ROLI: MINTAQALAR BO ‘YICHA BARQAROR VA INKLYUZIV RIVOJLANISH. *University Research Base*, 498-502.
13. Mulaydinov, F. (2024). Application, place and future of digital technologies in the educational system. *Nordik ilmiy-amaliy elektron jurnali*.
14. Jumanova, S. (2024). Analysis of PISA test results in Uzbekistan and prospects of preparing primary education students for PISA test. *Nordik ilmiy-amaliy elektron jurnali*.
15. Axadjon o‘g‘li, A. A., & Tursunboy o‘g‘li, N. J. (2023). SANOATNING YAIMGA TA‘SIRINI BAHOLASH. *QO ‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 290-293.
16. Axadjon o‘g‘li, A. A. (2023). RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANISHDAGI O ‘RNI. *QO ‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 271-273.

17. Axadjon o‘g‘li, A. A. (2023). ZAMONAVIY AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARINING MUAMMOLARI VA YECHIMLARI. *QO ‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 333-338.
18. Xusanovich, A. O. (2023). MALAYZIYADA ISLOMIY MOLIYA, TO‘G‘RIDAN-TO‘G‘RI XORIJIY INVESTITSİYALAR VA IQTISODIY RIVOJLANISH O‘RTASIDAGI MUNOSABATLARNING EKONOMETRIK TAHLILI ASOSIDA O‘ZBEKISTON UCHUN TAVSIYALAR. *QO ‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 7, 60-64.
19. Ikromjonovna, J. S., & Axadjon o‘g‘li, A. A. (2023). O ‘ZBEKISTONDA PISA TESTI NATIJALARI VA BOSHLANG ‘ICH TA’LIM O ‘QUVCHILARINI BU TESTGA TAYYORLASH ISTIQBOLLARI. *QO ‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 9, 159-162.
20. Turanboyev, B., & Abdullayev, A. (2023). DAVLAT, KORXONA VA TASHKILOTLAR BYUDJETINI TO ‘G ‘RI TAQSIMLASH TENDENSIYALARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 3(4), 304-309.